

Notitie voor de raadsadviescommissie Sociaal Domein van donderdag 13 juni 2019 inzake onderwijsachterstanden

Geachte leden van de raadsadviescommissie Sociaal Domein,

In uw vergadering van 13 mei 2019 zijn de ontwikkelingen rondom het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) besproken met uw raadsadviescommissie. Afgesproken is dat inzichtelijk zou worden gemaakt met cijfers welke keuzes er nog gemaakt kunnen worden in dit beleid.

Bij deze notitie is een concept begroting gemaakt. Hierin kunt u onderstaande keuzes terugvinden.

Onderstaande bullits geven aan wat we moeten doen, maar in de uitvoering ervan zit keuze vrijheid.

- **Aanbod voorschool**

De doelgroepdefinitie rondom de indicatie is breed en conform omringende gemeenten, maar vanaf welke leeftijd mag het doelgroepkind extra uren gaan? Het Rijk geeft aan dat doelgroepeuters vanaf 2,5 jaar tot 4 jaar 960 uur voorschoolse educatie zouden moeten volgen. Vanaf welke leeftijd stellen we de voorschool ter beschikking?

3 varianten:

Voorschool voor 2-4 jaar, doelgroepkinderen mogen al 16 uur gaan vanaf 2 jaar

- Huidige aantal kinderen (60% doelgroep, 58% regulier) : € 190.000
- Maximaal aantal kinderen(100% bereik beide doelgroepen): € 323.000
- Geschatte maximale bereik (90% doelgroep, 70% regulier): € 240.000

Voorschool voor iedereen start vanaf 2,5 jaar tot 4 jaar. Doelgroepkinderen kunnen direct met 16 uur starten.

- Huidige bereik (60% doelgroep, 58% regulier) : € 145.000
- Maximaal (100% bereik beide doelgroepen): € 243.000
- Geschatte maximale bereik (90% doelgroep, 70% regulier): € 180.000

Iedereen kan naar de voorschool vanaf 2 jaar, doelgroepkinderen starten vanaf 2,5 jaar met 16 uur (tussen 2 en 2,5 jaar gaan de doelgroepkinderen evenveel uren (8) als de reguliere kinderen)

- Huidige bereik (60% doelgroep, 58% regulier) : € 164.000
- Maximaal (100% bereik beide doelgroepen): € 277.000
- Geschatte maximale bereik (90% doelgroep, 70% regulier): € 206.000

Nota bene: bij het geschatte maximale bereik dient de kanttekening gemaakt te worden dat er eerst nog inspanningen geleverd moeten worden alvorens we gaan groeien van 60% en 57% naar respectievelijk 90% en 70% bereik. Hier zal een aantal jaren overheen gaan voordat we deze aantallen gaan bereiken. Ook is dit geschatte maximale bereik uitgegaan van het feit dat alle doelgroepkinderen de volledige 16 uur gaan afnemen. Er is namelijk sprake van een afnamekeuze en een aanbodverplichting. Dus er zit speling in deze bedragen. Naar waarschijnlijkheid zullen ze iets lager uitvallen, maar het is goed een marge in te bouwen en dus te rekenen met deze bedragen.

Op 21 mei 2019 werd bekend dat minister Slob heeft besloten om de verplichte invoering van 16 uur VVE voor doelgroepkinderen uit te stellen van 1 januari 2019 naar 1 augustus 2019. Hoewel we al onderwijsachterstandenbudget ontvangen vanaf 2018, kan er dus beslist worden om de urenuitbreiding pas te laten ingaan met schooljaar 2020-2021 (de nu wettelijke verplichting). Dit brengt uiteraard een besparing met zich mee voor het jaar 2020 van ongeveer:

€ 28.500 in variant 1

€ 8.500 in variant 2

€ 20.000 in variant 3

Keuze: welke variant heeft uw voorkeur en vanaf welke datum zou u willen starten met het 16 uren aanbod.

- **Bereik en toeleiding**

Om het bereik te vergroten kan er een extra inspanning gevraagd worden van het consultatiebureau van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) bovenop hetgeen ze al doen. We kunnen namelijk specifieke afspraken met hen maken over extra inspanningen ten behoeve van een groei in het bereik. Denk hierbij aan extra consulten/huisbezoeken, extra module in de portal JGZ voor registraties en ondersteunende informatiematerialen over voor- en vroegschoolse educatie (VVE).

Geschatte kosten € 3.000,- structureel per jaar.

Incidenteel informatiematerialen over VVE maximaal geschat op €1.000,-

Keuze: Zou u extra middelen beschikbaar willen stellen voor intensievere aanpak door het consultatiebureau op toeleiding om het bereik van de peuters te vergroten.

- **Doorgaande lijn en resultaatafspraken met partners**

Er worden koppels gemaakt in de voor- (peuteropvang) en de vroegschool (groep 1-2 van de basisschool).

Elke vroegschool kan direct gekoppeld worden aan een in het gebouw (of er direct naastgelegen) voorschool. Zo ontstaan er 4 koppels in de kernen Valkenburg, Broekhem Noord, Sibbe en Berg & Terblijt. Aan deze koppels wordt gevraagd een samenwerkingsplan op te stellen voor een doorgaande lijn. Daarin wordt bijvoorbeeld meegenomen:

- warme overdracht van kinderen (mbv kindvolgsysteem)
- knooppunt 0-12 jaar
- aanpak ouderparticipatie
- afgestemd pedagogisch beleidsplan
- gebruikmaken van elkaars deskundigheid en faciliteiten
- locatiegerichte resultaten
- enzovoort

Om deze samenwerking te bevorderen van beide zijde (voor- én vroegschool) wordt er een financiële component tegenover gezet om de inzet van personeel voor deze taken te waarborgen als ook tegen te gaan dat andere taken in het gedrang komen. De koppels geven aan wat zij nodig hebben aan financiële ondersteuning. Hiertoe wordt een maximum bedrag afgesproken. Een dergelijk plan komt jaarlijks terug en kan ook elk jaar andere accenten hebben, afhankelijk van de specifieke locatie en specifieke aandachtsgebieden.

Geschatte kosten per jaar per koppel €10.000,-

Totaal 40.000 euro.

Keuze: Bent u bereid om de voorschool en de vroegschool extra middelen te geven om in een vooraf afgesproken samenwerkingsplan per locatie inzet en commitment te krijgen op de uitvoering van extra werkzaamheden ten behoeve van een goede doorlopende leerlijn.

- **HBO coach vanaf 2022**

Het is de bedoeling dat er vanaf 2022 op elke groep waar doelgroepkinderen zijn, een HBO coach de groep gaat coachen. Er is momenteel discussie over deze verplichting vanaf 2022, omdat de berekening van de kosten die hiermee gepaard gaan niet correct zijn uitgevoerd door het ministerie. De verwachting is dat er dus vanaf 2022 extra geld bijkomt of dat de verplichting rondom de HBO coach wordt aangepast.

Geschatte kosten van deze HBO coach op 5 groepen (4 locaties) bedraagt naar schatting € 28.000,-

Keuze: Er is hier nog geen keuze te maken, omdat er momenteel nog teveel onduidelijk is. In de toekomst kan het betekenen dat we de keuze moeten gaan maken of we alle groepen in alle kernen een VVE groep laten blijven (met HBO coachingskosten) of dat we daar een locatie maken voor alleen reguliere peuters.

Onderstaande bullits geven verschillende opties aan die we extra kunnen doen naast het verplichte deel. Dit is dus extra, u kunt ervoor kiezen om dit wel/niet te doen.:

Voor al deze projecten bestaat de mogelijkheid om (co)financiering te zoeken in de volgende (subsidie)mogelijkheden: schoolbesturen, krimp-gelden, innovatiesubsidie of subsidie Tel mee met Taal.

- Taalklas

Echte grote taalachterstanden zien we uiteraard bij kinderen van anderstaligen die in het reguliere onderwijs niet altijd de juiste hulp krijgen of voor wie er simpelweg niet voldoende tijd is om de benodigde hulp te geven. Zij moeten een taal helemaal vanaf nul leren, terwijl (zeker bij vluchtelingen) er soms helemaal geen schoolloopbaan geweest is. De druk op een leerkracht en de klas wordt groot als één kind dan zoveel zorg en aandacht nodig heeft. Daarbij gaat de financiering voor deze groep vaak gepaard met een drempel (tenminste 5 leerlingen op een school voordat er aanspraak gemaakt kan worden op extra gelden). Dit zou praktischer en handiger aangepakt kunnen worden.

Het idee is om deze kinderen, die nu verdeeld zijn over de 4 scholen, bij elkaar te zetten met een aparte leerkracht en ze dan onder te dompelen in een Nederlands taalbad. In de middags kunnen ze bijvoorbeeld dan terug naar hun eigen school voor rekenen, gym, spelen met vriendjes enz.

De kosten zouden in cofinanciering met de schoolbesturen Innovo en kom Leren bekostigd moeten worden. Ook is de keuze voor de soort taalklas van belang. Kies je voor alle anderstaligen of alleen voor statushouders. Gaan kinderen uit andere gemeenten zich aanmelden voor de taalklas of wil en kun je dit weren? Betalen die gemeenten dan ook mee?

Onze gemeente telt jaarlijks (inventarisatie van de afgelopen 5 jaar) gemiddeld 12 anderstaligen die aan school beginnen (van alle leeftijden dus ook zij-instroom) en daarvan zijn er gemiddeld 7 statushouder (vluchtelingen met verblijfsstatus).

Geschatte kosten:

Één klas met één leerkracht en één onderwijsassistent (deze liefst meertalig en met een onderwijsopleiding of zorgopleiding en affiniteit met de problematiek) voor alle kinderen van 4-12 jaar kost op deze manier ongeveer € 100.000,-.

De financiering hiervoor ligt bij de scholen en schoolbesturen die ook speciale financiering krijgen van het Rijk hiervoor. Cofinanciering vanuit de gemeente is hierbij denkbaar vanuit het onderwijsachterstandenbudget eventueel aangevuld met gelden uit de krimp-subsidie.

Voor de opstart kosten (speciaal lesmateriaal en inrichting van de klas max €15.000,-) kan de innovatiesubsidie gebruikt worden. Ook hebben schoolbesturen vanwege de krimp wellicht nog inrichting zoals tafels, stoelen en kasten.

De overige jaarlijkse kosten zoals lokaalhuur (als er geen plek meer is in scholen) of speciaal lesmateriaal (totaal maximaal € 5.000,-) kan betaald worden uit de budgetten onderwijshuisvesting en de lokaal educatieve agenda.

- Ouderbetrokkenheid

Vanuit de GGD loopt een project 'Kansrijke start' voor ouder met kinderen van minus negen maanden tot 2 jaar. Het zou mooi zijn om ouderparticipatie te laten aansluiten op Kansrijke start. Bv. pilot om aan huis te spelen met doelgroepkinderen. Dus naast hun bezoek aan de voorschool ook een bezoek door bv een pedagogisch medewerker bij de kinderen thuis.

Dit kan bijvoorbeeld eenmaal per twee weken maximaal 1 uur intensief thuis spelen met ouders. Kinderen worden spelenderwijs gestimuleerd in taal en spraak en ouders kunnen leren op welke manier spelen leuk en leerzaam is. Er kan dan telkens nieuw spelmateriaal meegenomen worden dat dan die twee weken in huis blijft om het spel te herhalen. Indien nodig is er nu ruimte opgenomen in de geschatte kosten om de tweewekelijkse thuisbezoeken te verhogen naar wekelijkse thuisbezoeken.

Doelen zijn: taalverbetering van de kinderen en ouders leren en stimuleren op een leerzame manier met hun kinderen te spelen.

Andere site-effecten kunnen zijn: Indien nodig bieden van opvoedkundige ondersteuning/verwijzen naar beschikbare instanties, signaleren van laaggeletterdheid. Hiervoor is in de geschatte kosten ook extra ruimte en tijd ingerekend naast dat uur intensief samen spelen.

Geschatte kosten € 20.000,-

Inzetten als pilot en starten met financiering vanuit de innovatiesubsidie.

Opstartkosten (materiaal en eventuele cursus) te betalen uit innovatiesubsidie.

Na evaluatie en eventuele voortzetting van het programma kosten te betalen uit onderwijsachterstanden wellicht aangevuld met subsidies uit Tel mee met Taal.

De concluderende boodschap die het college aan uw commissie wil meegeven is dat het volledige programma voor de komende vier jaar bekostigd kan worden vanwege het incidentele overschot. Vanaf 2022 hebben we dan wel een vermoedelijke structurele hoge uitputting van dit overschot. De kanttekening dient hierbij gemaakt te worden dat dit komt vanwege de invoering van de HBO coach op elke groep vanaf 2022. De verwachting is dat er vanaf 2022 extra geld bijkomt of dat de verplichting rondom de HBO coach wordt aangepast.

Het advies aan uw commissie is om akkoord te geven het gehele programma, aangevuld met uw keuzes en eigen accenten, te laten uitwerken en in een raadsvoorstel terug te laten keren in uw commissie en de gemeenteraad.